

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

שם השיעור: יהושע – ממשיכו של משה, או מאיר באור עצמו? (39)

שם המרצה: הרב יהודה מאל

1. רש"י יהושע פרק ז פסוק י

(י) קום לך - קם לך כתיב, עמד לך מה שהתפללת לפני והזכרת. דבר אחר: עמדת לך במחנה ולא יצאת עמהם, ואני אמרתי (במדבר כז יז): אשר יוציאם ואשר יביאם, כי אתה תביא את בני ישראל, ואנכי אהיה עמך, (שם ג כח): כי הוא יעבור לפני העם הזה והוא ינחיל אותם, אם תלך אתה לפניו יצליחו, ואם לאו לא יצליחו. דבר אחר: קום לך, בשבילך זאת להם, לא אמרתי לך להקדיש שלל העיר:

2. ראש השנה דף כט/א

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלים כיוצא בדבר אתה אומר עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי וכי נחש ממת או נחש מחיה אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין ואם לאו היו נימוקים

3. תנחומא מסעי - פרק ה

אמר עכן ליהושע למה תפיל גורלות ביני ובין בני ביתי, אפיל הגורל בינך ובין פנחס אם יעלה הגורל על שניכם אף אני מאמין באותה שעה אמר יהושע לעכן (שם) בני שים נא כבוד לה' וגו' אף אתה הגד נא לי מה עשית? מיד נפל מחלוקת בישראל ועמדו שבט יהודה במריבה והרגו מישראל כתות כותות כיון שראה עכן כך, אמר בלבבו: כל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא ואני ע"י נהרגו כמה אנשים מישראל אני הוא החוטא ומחטיא מוטב שאודה על פשעי לפני ה' ולפני יהושע ואל תבא תקלה על ידי. מה עשה עכן עמד והשמיע קולו לכל העדה והסבו כל העדה לפניו ואמר ליהושע אמנם אנכי חטאתי לה' אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי (שם) ולא זאת בלבד עשיתי אלא כבר מעלתי באחרות אמר ליה יהושע ואני כך הייתי יודע שהדבר תלוי בכך אלא הגד נא לי מה עשית אל תכחד ממני אמר ליה ואראה בשלל וגו' אמר הסתכלתי מה שכתוב בתורה (דברים ב) ואכלת את שלל אויביך ואחמדם ואקחם אדרת שנער אחת טובה וגו' ואל תאמר שאני הייתי צריך שאין בשבט יהודה עשיר ממני מיד וישלח יהושע מלאכים וירצו האהלה מפני מה שלח יהושע כדי שלא יגנבו אותם שבט יהודה ולא יוסיפו מחלוקת לפיכך שלח יהושע מהרה ויביאום אל יהושע ואל כל בני ישראל

4. ספר דברים פרק לא

(ז) ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ונאמן כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע יהוה לאבותם לתת להם ואתה תנחילנה אותם:

(כב) ויכתב משה את השירה הזאת ביום ההוא ונלמדה את בני ישראל:

(כג) ויצו את יהושע בן נון ויאמר חזק ונאמן כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך:

5. רש"י דברים פרק לא פסוק ז

(ז) כי אתה תבוא את העם הזה - ארי את תיעול עם עמא הדין משה אמר ליהושע זקנים שבדור יהיו עמך הכל לפי דעתן ועצתן אבל הקב"ה אמר ליהושע כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם תביא על כרחם הכל תלוי בכך טול מקל והך על קדקדן דבר אחד לדור ולא שני דברים

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

6. סוטה מ.

דוד אומר לעם: (דהי"א כח, ב): 'שָׁמְעוּנִי אֲסִי וְעָמִי. : "אם 'אֲסִי' למה 'עָמִי'? ואם 'עָמִי' למה 'אֲסִי'?" "אמר רבי אלעזר: אמר להם דוד לישראל: אם אתם שומעים לי, אֲסִי אתם; ואם לאו – עָמִי אתם, ואני רודה אתכם במקל".

7. בראשית רבה לה ג

"בשעה שהיו ישראל מכבשים ומחלקים את הארץ היה שבט ראובן וגד עמהם ועשו י"ד שנה נטלו רשות מן יהושע ללכת לאהליהם ושהו שם עוד ימים אחרים וחזרו ונטלו ממנו רשות עוד פעם שנייה לכך נאמר וגם כי שלחם וגו' אמר רבי יודן שבט ראובן וגד בני פמליא של יהושע וליוה אותן עד הירדן וכיון שראו שנתמעטה בני פמליא שלו חזרו וליוו אותו עד ביתו".